

L'ECONOMIA ESPANYOLA (1/3)

AGRICULTURA I RAMADERIA A ESPANYA	EL SECTOR PRIMARI A ESPANYA	<ul style="list-style-type: none"> • Tradicionalment, el sector més important de l'economia espanyola. • Des de mitjan segle XX (desenvolupament indústria i serveis) ha perdut pes econòmic.
	PRINCIPALS CONREUS	<ul style="list-style-type: none"> • Cereals, olivera, vinya, fruiters, flors i hortalisses d'hivernacle.
	PRINCIPALS REGIONS RAMADERES	<ul style="list-style-type: none"> – Franja cantàbrica: bestiar boví (producció de llet i carn) – Catalunya, Aragó, Navarra i el nord de la Comunitat Valenciana: bestiar porcí, boví i animals de granja (producció de carn, llet i ous). – Meseta: bestiar oví; part central i occidental de les dues submesetes, bestiar boví (producció de carn i llet). – Andalusia: bestiar oví i porcí.
	POLÍTICA AGRÀRIA COMUNITÀRIA	<ul style="list-style-type: none"> • La integració d'Espanya a la Unió Europea ha suposat principalment: <ul style="list-style-type: none"> – Una oportunitat per modernitzar les explotacions agràries. – Ajuts financers i un gran mercat per als productes espanyols. – Competència dels productes de la UE arribats al mercat espanyol. – Reducció d les subvencions per la incorporació a la UE de països més pobres i amb un important sector agrari.
PAISATGES AGRARIS A ESPANYA	<ul style="list-style-type: none"> • Quatre dominis climàtics a Espanya → quatre tipus de paisatges agraris 	
	TIPUS DE PAISATGES AGRARIS	1. Paisatge agrari continental o d'interior : a l'interior peninsular; predomina agricultura de secà i ramaderia ovina; regadiu a les hortes dels grans rius.
		2. Paisatge agrari atlàntic : al nord de la Península; predomina ramaderia bovina; també explotació forestal i agricultura de poca extensió (blat de moro, patata,...)
		3. Paisatge agrari mediterrani : per tota la costa; predomina agricultura de fruites, hortalisses i flors, i ramaderia porquina i avícola intensiva.
4. Paisatge agrari de les illes Canàries : condicionat pel relleu abrupte i l'escassetat d'aigua; en terres fèrtils, hortalisses (tomàquets, cebes), plàtans, fruits tropicals i tabac.		
PESCA A ESPANYA	ESPANYA, UNA POTÈNCIA PESQUERA	<ul style="list-style-type: none"> • Potència pesquera mundial per: gran valor comercial de les captures, flota nombrosa i competitiva, gran capacitat empresarial i mà d'obra qualificada.
	EXPANSIÓ I CRISI DEL SECTOR PESQUER	<ul style="list-style-type: none"> • Amb la Llei de renovació i protecció de la flota pesquera del 1961 i fins a la dècada de 1970, gran desenvolupament: va modernitzar la seva flota, amplià els caladors i multiplicà les captures. • Actualment, en crisi per: l'esgotament dels caladors més pròxims i el límit de les captures als països on Espanya fa pesca d'altura.
	LA PESCA ESPANYOLA A LA UNIÓ EUROPEA	<ul style="list-style-type: none"> • L'entrada a la Unió Europea no ha afavorit el sector pesquer degut a: <ul style="list-style-type: none"> – La Unió Europea regula la pesca limitant les captures. – La política d'obertura total del mercat fa que els pescadors europeus hagin de competir amb els d'altres països. – Les ajudes econòmiques concedides han estat per renovar la flota (a Espanya vaixells més petits i pèrdua capacitat pesquera). – Espanya confiava millorar els seus acords amb tercers països, però les negociacions són difícils per l'esgotament dels caladors.
	REGIONS PESQUERES	<ul style="list-style-type: none"> • Les regions pesqueres principals d'Espanya són: <ul style="list-style-type: none"> – Nord-oest (costes gallegues). – Cantàbrica (litoral cantàbric). – Mediterrània (costes mediterrànies). – Sud-atlànica (litoral atlàntic andalús). – Canària (illes Canàries).

L'ECONOMIA ESPANYOLA (2/3)

MINERIA, ENERGIA I CONSTRUCCIÓ A ESPANYA	MINERIA	<ul style="list-style-type: none"> Espanya té recursos miners i grans reserves. La seva explotació va començar ja a l'Antiguitat. Al segle XIX, demanda industrial europea → exportació minerals espanyols → esgotament dels millors jaciments. Actualment, producció minera escassa i insuficient per la demanda de la indústria espanyola → importació de minerals estrangers.
	ENERGIA	<ul style="list-style-type: none"> Producció d'energia a Espanya: carbó, energia nuclear, energia hidràulica i les energies alternatives (solar i eòlica). Consum d'energia a Espanya: es pot veure frenat per la limitació de les reserves energètiques . Dèficit en fonts d'energia → importació de petroli i gas. <ul style="list-style-type: none"> Grans problemes energètics: <ul style="list-style-type: none"> – Creixement del consum energètic (degut a augment de la població, creixement ciutats i expansió econòmica i industrial). – Dependència energètica amb altres països (degut a manca de fonts d'energia).
	CONSTRUCCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> Sector clau per a l'economia espanyola (es va arribar al 12,1% població activa ocupada) Des dels anys 1980: creixement constant de l'obra pública (equipaments i infraestructures) A partir dels anys 1990: construcció d'habitatges es converteix en el motor del sector, degut a factores demogràfics (augment de la població jove i arribada d'immigrants) i socials (increment de llars) i a la facilitat d'obtenir una hipoteca. – Gran demanda de vivendes → "bombolla immobiliària especulativa": alça constant dels preus i grans beneficis per a les immobiliàries. La crisi financera del 2007 ha afectat de ple el sector (fre concessió crèdits bancaris i retallades en inversió d'obres públiques).
INDÚSTRIA A ESPANYA	DESENVOLUPAMENT DE LA INDÚSTRIA A ESPANYA	<ul style="list-style-type: none"> El desenvolupament industrial espanyol va començar al segle XIX, amb un cert retard respecte d'altres països de l'Europa occidental. A la segona meitat del segle XX s'assolí un creixement i una expansió notables de l'activitat industrial i es va estendre a nous territoris. La crisi del petroli (1973) va arruïnar les indústries poc productives o antiquades i l'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea obligà a una reconversió industrial, amb la introducció de noves tecnologies.
	PRINCIPALS SECTORS INDUSTRIALS	<ul style="list-style-type: none"> Segons el volum de la seva producció i el nombre de treballadors que presenten, destaquen els següents sectors d'activitat: <ul style="list-style-type: none"> – Indústria siderúrgica (en recessió). – Indústria metal·lúrgica de transformació. – Indústria naval (afectada). – Indústria de l'automòbil (molt ben implantada). – Indústria química. – Indústria alimentària (a tot el país) – Indústria d'alta tecnologia. – Altres sectors: tèxtil, cuir, calçat, paper i arts gràfiques.
	ESPANYA DINS LA XARXA INDUSTRIAL EUROPEA	<ul style="list-style-type: none"> El teixit industrial espanyol està molt relacionat amb les grans àrees urbanes i amb la xarxa de comunicacions. La indústria espanyola es concentra a quatre grans àrees industrials: Catalunya, Madrid, el País Basc i la Comunitat Valenciana, i uns quants nuclis industrials (Saragossa, Gijón, Sevilla, Vigo...). Formació d'eixos industrials que uneixen entre si les àrees i els nuclis importants (destaquen l'eix de l'Ebre i l'eix del Mediterrani). La Unió Europea ha finançat infraestructures de transport i comunicacions que connecten el teixit industrial espanyol al propi territori i amb les xarxes industrials europees. Espanya ocupa una posició discreta dins la xarxa industrial europea.

L'ECONOMIA ESPANYOLA (3/3)

COMERÇ, TRANSPORTS I COMUNICA- CIONS A ESPANYA	EL COMERÇ ESPANYOL I LA UNIÓ EUROPEA	<ul style="list-style-type: none"> • L'activitat comercial espanyola es desenvolupa sobretot en l'àmbit de la Unió Europea. Està afavorida per les normes comunitàries, la lliure circulació interna i la moneda comuna, l'euro. • La situació de l'activitat comercial espanyola és la següent: <ul style="list-style-type: none"> – Balança comercial negativa: els productes que es compren a uns altres països valen més que els productes que es venen. – Balança de pagaments positiva: gràcies als ingressos del turisme, les inversions estrangeres, etc.
	XARXA DE TRANSPORTS I COMUNICA- CIONS	<ul style="list-style-type: none"> • S'han fet grans inversions per modernitzar la xarxa de transports i de comunicacions. <ul style="list-style-type: none"> – Xarxa de carreteres. Des de fa dècades, és la infraestructura de transport que ha rebut més renovacions i millores. El transport per carretera, però, té els inconvenients d'una densitat molt elevada a alguns llocs que origina congestions als desplaçaments quotidians i provoca una elevada contaminació i molts accidents. – Xarxa de ferrocarrils. La inversió en infraestructures ferroviàries és la gran aposta per als propers anys per millorar el transport per ferrocarril i fer-lo competitiu. Està en procés de millora. Hi destaquen les inversions en l'alta velocitat (AVE). – Transport marítim. S'utilitza per al comerç exterior i el tràfic de passatgers i de mercaderies. Facilita la circulació de viatgers a les illes, a Ceuta i a Melilla. S'estan realitzant inversions en infraestructures i equipaments portuaris. – Transport aeri. El seu desenvolupament a Espanya és cada vegada més gran i obliga a grans inversions per al millorament dels aeroports i de les aeronaus.

TURISME A ESPANYA	MODEL TURÍSTIC ESPANYOL ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> • A Espanya, el turisme es va convertir en un fenomen de masses a partir del 1960. Es tractava d'un turisme estranger, de sol i platja. • A les últimes dècades s'ha afegit el turisme interior espanyol, que ha suposat un augment de les ofertes i de les activitats turístiques. • Es manté el model de turisme basat en unes vacances massives a preus assequibles a causa de l'acció dels <i>tour operators</i>, que aconseguixen unes tarifes molt baixes. • Malgrat que el turisme predominant és el d'estiu, també s'aprecia un lent increment del turisme de temporada baixa, el turisme rural i el cultural. 	
	PROCEDÈNCIA I DESTINACIÓ DEL TURISME EXTERIOR	<ul style="list-style-type: none"> • Els principals punts de procedència del turisme exterior que visita Espanya són el Regne Unit, Alemanya, França, Itàlia, els Estats Units i Portugal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Les destinacions turístiques preferides són Catalunya, Canàries, les Illes Balears, Andalusia i la Comunitat Valenciana.
	INFRAESTRUC- TURA HOTELERA	<ul style="list-style-type: none"> • La major oferta d'hotels i hostals se situa a les Illes Balears i Catalunya, on hi ha una major concentració de places hoteleres, seguides d'Andalusia, les Canàries i la Comunitat Valenciana. • Això ens indica que la distribució dels establiments hotelers encara respon al model de turisme massiu exterior. 	
	TURISME INTERIOR I MOBILITAT TEMPORAL	<ul style="list-style-type: none"> • Actualment, els serveis vinculats al temps lliure impliquen una gran mobilitat de la població espanyola. • Actualment s'han introduït noves formes de lleure en els costums dels espanyols: esports d'aventura, esquí, golf, turisme rural... • Aquestes activitats comporten desplaçaments que generen, al seu torn, altres serveis com els vinculats al transport i a l'hostaleria. 	